

Alueellinen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkosto

Kainuun sote ja kunnat

Muistio

Aika: pe 11.12.2020 klo 9-11

Paikka: Skype-kokous

kunta	Edustajat kunnista, Hytetu-työ	Paikalla	Poissa
Hyrnsalmi	Mikko Holappa		x
	Veli-Pekka Mäkeläinen		x
Kajaani	Arja Oikarinen	x	
	Jarmo Kinnunen	x	
Kuhmo	Riikka Kähkönen		x
Paltamo	Helena Hynynen	x	
	Jenna Härkönen	x	
Puolanka	Anna-Kaarina Uusitalo		x
Ristijärvi	Tiinalliisa Portano	x	
	Elisa Pääkkönen	x	
Sotkamo	Heidi Hanhela		x
Suomussalmi	Jessica Niemelä		x
Kainuun sote, puh.joht/sih.	Saara Pikkarainen	x	
Kansanterveyttä metsästä – hanke projektipäällikkö, asiantuntija, asia 5	Airi Matila		x
Tulevaisuuden sote-keskus (HELLÄ) – hanke, projektipäällikkö, asia 3	Pirjo Kyyrönen	x	

Asiat

1. Kokouksen avaus, todetaan läsnäolijat

Kokous avattiin, läsnäolijat todettiin.

Jenna Härkönen on aloittanut Paltamon kunnan hyvinvointi-aktivaattorina joulukuussa -20. Jenna kuvasi lyhyesti tehtävänsä sisältöä.

2. Edellisen kokouksen muistio

Muistio on lähetetty aikaisemmin, ei huomauttamista. Hyväksyttiin.

3. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyö Kainuuseen, Helposti lähelläsi (HELLÄ) -hanke 2020–2022, projektipäällikkö Pirjo Kyyrönen, 30 min

Yksi HELLÄ -hankkeen kokonaisuuksista (työpaketeista) on Hyte-työn vaikuttavuuden parantuminen. Kehitettyä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisen mallia sovelletaan Kainuuseen, yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Vaikuttavuuden talon kanssa. Tarkastelun kohteena on Kainuun soten järjestämät ikääntyneiden hyvinvointia tukevat (HyVo) käynnit, niiden laadun ja vaikuttavuuden mittaaminen, tiedolla johtaminen sekä käyntien sisällön kehittäminen osallistuvan yhteiskehittämisen avulla. Keskeisin hyötytavoite on laadun ja vaikuttavuuden parantuminen, ennaltaehkäisevän toiminnan ja varhaisen tuen vahvistuminen sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventuminen. Hyte-työn vaikuttavuuden parantaminen osio sisältää yhteiskehittämisen työpajat (1-3), indikaattorikehitystyön ja koulutuskokonaisuuden sekä opinnäytetyön tekemisen.

Työpaja1: Hyvinvoinnin ja niiden edellytykset ja vaikuttamistavoitteet, Työpaja 2: Motivoivat ja merkitykselliset ratkaisumallit ja resurssit niiden toteuttamiseen, Työpaja 3: Toimintamallin jatkokehittäminen ja totuttamisen suunnittelu sekä tavoittamisen parantaminen.

Työpaja 1 pidetään ke 17.2.2021: Kohderyhmä: 70 -vuotta täyttäneet ikäihmiset. He tuovat tietoa ja kokemuksia muun muassa siitä, mistä heidän hyvinvointinsa tai sen vajeet koostuvat, toteutuuko heidän tarvitsemansa tuki ja palvelut ja miten niitä tulisi kehittää. Heitä kutsutaan ryhmätapaamisiin (max. 10 henk.) ja/tai etäyhteydellä.

Hyte-verkosto käy keskustelua asiasta ja tuo tietoa kunnissa kokoontuvista ikäihmisten ryhmistä, joita voitaisiin pyytää mukaan työpajaan. Nostetaan esiin kuntien järjestötoimijoita tai vastaavia tahoja, jotka järjestävät ikäihmisten ryhmätoimintaa. Tarvitaan ryhmätiloja kunnissa, joihin etäyhteydet ja toimijoita, jotka kokoavat pienryhmiä. Nyt olisi oiva mahdollisuus nostaa esiin ”oman kylän” ikääntyneiden ääntä kuuluville osallistavien työpajojen kautta. Työpajan vetäjät tulevat hankkeen/yliopiston puolesta.

11.12.2020 Kuultiin projektipäällikköä Pirjo Kyyrösen esittely Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeesta ja erityisesti Hyte-työn vaikuttavuuden parantamisen osiosta.

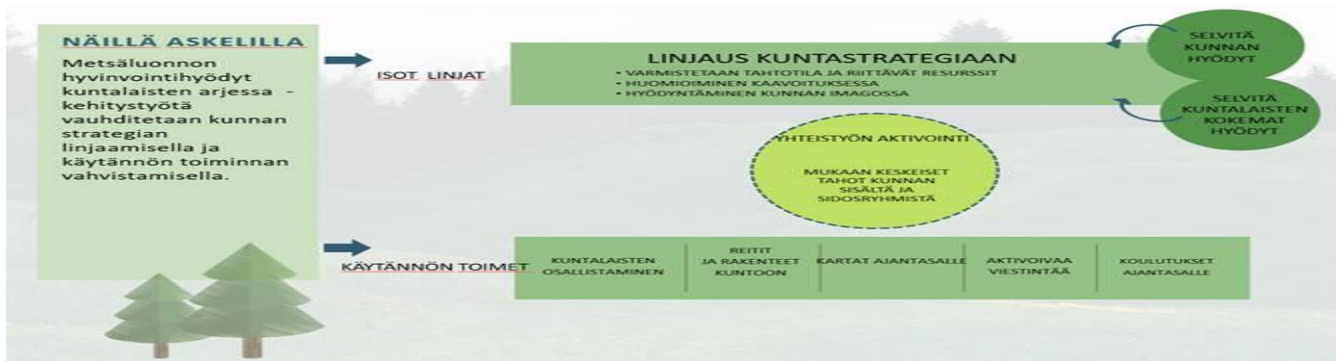
Työpaja järjestetään ke 17.2.21 aamupäivällä. Hyte-työn vaikuttavuuden -työpajoihin kutsutaan 70-täyttäneitä kainuulaisia kaikista Kainuun kunnista. Toteutetaan työpajat osin etäyhteyksin ja osin live-työpajoina. Hyödynnetään järjestötoimijoita ja mahdollisuuksien mukaan kuntien vanhusneuvostoja. Kun saadaan käytännön järjestyt sovittua, viestitään/markkinoidaan ikääntyneille mahdollisuudesta osallistua työpajoihin.

Hankkeen yhteistyökumppanina toimii Itä-Suomen yo/Vaikuttavuuden talo. Tarkoituksena on tarkastella/testata kehitettyä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin indikaattoreiden käytettävyyttä kainuulaisten ikäännytyiden kontekstissa. Lisäksi nostettiin esille ikääntyneiden lähipiiriin, omaisten jotka huolehtivat ikääntyneestä, heidän hyvinvoinnin (laajasti ajatellen) näkökulmia, tiedon tarpeita ja muita käytännön kysymyksiä. Läheisten hyvinvoinnin edistäminen ehdotettiin yhdeksi teemaksi työpajoissa. Esitetään tätä Vaikuttavuuden talon tutkijoille. Myös opinnäytetöissä olisi mahdollisuus paneutua myös läheisten hyvinvoinnin teemoihin. Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin indikaattoreita on kuvattu Työkalupakkiin vaikuttavasta terveyden edistämisestä Promeq – hanke.

Pirjo Kyyrönen kokoaa tiedot kunnista työpajojen yhteyshenkilöistä ja paikoista missä työpajat järjestetään sekä varmistaa viestinnän hyvissä ajoin. Tärkeää on varmistaa etäyhteyksien toimivuus ja työpajojen vetäjät jokaiseen kuntaan. Tarvittaessa Pirjo hyödyntää alueellisen hyte-verkoston asiantuntijoita ja heidän osaamista.

4. Kansanterveyttä metsästä, Metsäluonnosta terveyshyötyjä kuntalaisten arkeen – Kainuun pilotti – Ideoita kunnan hyvinvointityöhön, asiantuntijana Airi Matila, Tapio, 30 min

Kainuun Kansanterveyttä metsästä -pilotti päättyy vuoden 2020 lopussa. On pidetty webinaari ”Kansanterveyttä metsästä” ke 28.10.2020. Tilaisuus oli suunnattu kuntien/ Kainuun soten hyte-työn toimijoille, kunnan johdolle ja luottamushenkilöille sekä niille tahoille, jotka ovat kuntien hyte-työssä eri tavoin mukana. Lisäksi järjestetään **kaksi työpajaa** kuntien toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Sovitaan työpajojen ajankohdat ja teemat. Työpajat toteutuvat etäyhteydellä.

11.12.2020 Airi Matila oli estynyt osallistumasta kokoukseen. Käytiin keskustelua Airin etukäteen lähettämän materiaalin perusteella. Pidetään työpaja pe 29.1.2021 klo 9-11 Teams-työpajana.

Ennakkotehtävänä on 1) tutustua oheiseen Kansanterveyttä metsästä toimintamallin luonnokseen ja 2) pohdi kuntasi valtuustokautta varten Mitä toimenpiteitä metsäluonnon terveysvaikutusten lisäämiseksi kunnassasi sisällytetään: a) isoihin linjoihin, yksi asia, b) yhteistyön vahvistamiseen, yksi asia, c) käytännön toimiin, yksi asia. Lähetä vastauksesi ja kommenttisi to 17.12.2020 airi.matila@tapio.fi

5. Kainuun Alueellinen hyte-kertomus 2020 ja hyte-suunnitelman strategiset linjaukset vuosille 2021–2024

Kainuun sote on pyytänyt kuntien ja Kainuun liiton lausunnot.

Alueellinen hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2024, strategiset linjaukset ja toimet, luonnos

Pyydämme kuntanne ja maakuntaliiton lausuntoa luonnoksesta Kainuun Alueellinen hyte-kertomus ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2024.

Kainuun soten strategisina päämäärinä ovat: Hyvinvoivat kainuulaiset, Houkutteleva työpaikka, Tehokkaat toimintatavat ja parhaat palvelut sekä Tasapainoinen talous.

Kainuun alueellinen hyvinvointikertomus 2020 sisältää indikaattoritietoa seuraavista kokonaisuuksista: 1. Kainuun väestö, 2. Lapset ja lapsiperheet, 3. Nuoret, 4. Työikäiset, 5. Ikäihmiset ja 6. Hyte-työ.

Hyvinvointikertomuksen yhteenvetona voidaan todeta, että keskeiset haasteet hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi Kainuussa ovat: 1) Mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö, 2) Terveellisten elintapojen ja toiminta- ja työkyvyn edistäminen, 3) Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentyminen, 4) Tapaturmien, väkivallan ja turvattomuuden ehkäiseminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset linjaukset ja toimet valtuustokaudelle on kuvattu ikäryhmittäin 1) Hyvinvoivat lapset ja lapsiperheet, 2) Hyvinvoivat nuoret työelämään, 3) Hyvinvoivana työssä ja eläkkeelle, 4) Hyvinvoiva ikäihminen ja turvallinen arki ja 5) Vaikuttava hyte-työ.

Kainuun sote on yhdessä kuntien hyte- koordinaattoreiden ja -verkoston kanssa valmistellut Alueellisen hyvinvointikertomuksen 2020 ja hyvinvointisuunnitelman valtuustokaudelle 2021–2024. Lausunnot pyydetään lähettämään: kirjaamo@kainuu.fi 30.11.2020 **15.12.2020** mennessä.

Maire Ahopelto
kuntayhtymän johtaja

Liite: Alueellinen hyvinvointikertomus 2020 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2024, strategiset linjaukset ja toimet, luonnos

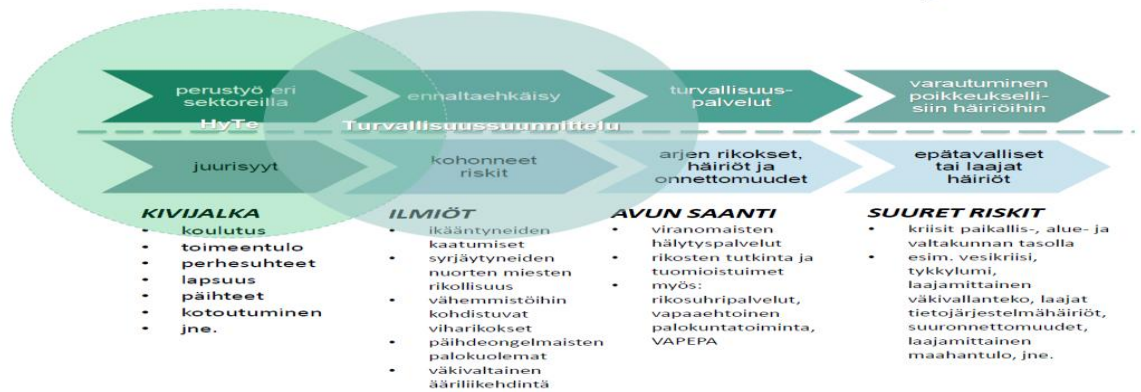

Kainuun soten yhtymähallitus 9.12.2020, Katsaus: Alueellinen hyvinvointikertomus 2020 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2024. Kunnat eivät ole ehtineet käsitellä ja antaa lausuntoaan määräajassa 30.11.2020. Lausunnon antamisaikaa on jatkettu 15.12.2020 saakka. Yhtymähallitus käsittelee asian tammikuun 2021 kokouksessa ja lähettää sen yhtymävaltuuston käsiteltäväksi.

11.12.2020 Hyte-verkosto sai asian tiedoksi.

6. ”Hyvinvointi ja turvallisuus ne yhteen sopii” Sisäministeriön Ari Ewvarayen esitys Terve Kunta – verkoston kokouksessa 9.9.2020, liite. Esitys sisältää hyödyllistä tietoa turvallisuussuunnittelutyöhön osana kuntien hyte-työtä. Tämä asia siirtyi edellisestä kokouksesta.

Turvallisuuden tekemisen arvoketju

Käydään keskustelua SM:n esityksen pohjalta. Edellisen kokouskutsun yhteydessä on lähetetty esitys Helsingin kaupungin turvallisuussuunnittelusta. Miten ja kenen tehtävänä on kuntien turvallisuussuunnitelmien valmistelu tai päivittäminen Kainuussa?

11.12.2020 Turvallisuuden edistäminen ja turvallisuussuunnitelmien päivittäminen etenee kunnissa. Kunnat hyödyntävät oheista SM:n kaaviota turvallisuuden edistämistyössä.

7. Muut mahdolliset asiat

- 1) THL:n Tervekunta verkoston jäsenyyttä on myös kuntien mahdollista hakea. Kainuun kunnat ovat olleet Tervekunta-verkoston jäseniä Kainuun soten kautta vuodesta 2005 alkaen. Terve Kunta jäsenyyteen liittyen yhteydenotot, Pia Hakamäki pia.hakamaki@thl.fi
- 2) PORE – Porukalla parempaan -hanke, seminaari pidetään to 25.2. klo 9.30–11. PORE saa rahoituksen ESR-ohjelmasta, mukana olevat tahot ovat KAMK, DIAK JA Kajaanin kaupunki. Seminaarin teemana on Osallisuus ja mielen hyvinvointi.
- 3) TE-määräraha 2021. Kunnat eivät ole vielä saaneet rahoituspäätöksiä, yleensä niitä saadaan tammikuussa.

8. Ilmoitusasiat,

- 1) TIEDOSTA ARVIOINTIIN, Sosiaali- ja terveystyö OYS - erityisvastuualueella, arviointiraportti 2019, <https://www.julkari.fi/handle/10024/140687>
- 2) Osallisuus osana hyvinvointijohtamista, Sokra -hanke, liite
- 3) Osallisuuden toimintamalli, Turun kaupunki, liite
- 4) Kulttuuri hyvinvoinnin käsikirja, TAIKE, liite
- 5) Kannabis osaajakoulu 6.1.2020, EHYT ry, liite
- 6) Vaikutusten ennakoarviointi verkkokoulutus THL <https://thl.fi/fi/-/uusi-verkkokoulu-vaikutusten-ennakoarvioinnista-tukee-paatoksentekeoa-kunnissa?redirect=%2Ffi%2Fajankohtaista>

Ilmoitusasiat saatettiin tiedoksi.

9. Seuraava verkostokokous pe 26.2.2021 klo 9-11 Skype.

Sitä ennen pidetään Kansanterveyttä metsästä työpaja pe 29.1.2021 klo 9-11.

Kevätkauden -21 seuraavat kokoukset on sovittu pidettäväksi; pe 23.4.2021 ja pe 18.6.2021 klo 9-11 Skype-yhteydellä.

10. Kokouksen päätös

Kokous päätettiin klo 11. Hyvää Joulun odotusta ja Kiitos kuluneesta vuodesta!

Muistion kirjasi Saara Pikkarainen